

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ @ ਵਿੱਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

24 ਨਵੰਬਰ 2006

[ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਮਾਰਕੰਡੇ ਕਾਟਜੂ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860- ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ- ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ- ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦਰੁਸਤੀ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਚੇਨ ਵਿਚ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ- ਇਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ੀ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ- ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973- ਧਾਰਾ 313.

ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ:

ਦੇ ਵਿਚਾਰ- ਸੰਭਾਵਨਾ, ਪ੍ਰਭਾਵ- ਹੋਲਡ: ਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ- ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ- ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸ਼ੱਕ, ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ- ਪ੍ਰਭਾਵ- ਹੋਲਡ: ਸ਼ੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਬਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ- ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗਾ, ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ- ਵਾਈਫ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਪਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਐਮ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਐੱਮ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਐੱਮ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਦੇਖਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਮ. ਚਾਰੂ ਦੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਐਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਐੱਮ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਰਜ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਮ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਤਹੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਚਾਰੂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏ ਦੇ ਸਕੂਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵੈਰ ਪਾ ਲਿਆ। ਹੋਰ ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: 1.1. ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਹਨ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਤੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਡੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [384- ਡੀ- ਈ]

ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, [1979]1 SCC 355; ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1984] 4 SCC 116; ਤੇਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, AIR (1987) SC 1083; ਦਿਵਾਕਰ ਨੀਲਕੰਠ ਹੇਗੜੇ ਈ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, JT (1996) 7 SC 63; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਬਾਜੀ ਚਰਨ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ., [2003] 10 ਐਸਸੀਸੀ 57 ਅਤੇ ਹੋਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, [2005] 10 SCC 614, 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1.2 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਝ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [384- F- H] F

1.3 ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਬੂਤ, ਇਹੇ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗਾ, ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। [385- ਏ- ਬੀ]

ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ (1984) ਐਸਸੀ 1622: [1984] 4 ਐਸਸੀਸੀ 11, ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.4 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਸੁਤੰਤਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 13 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਡਰਾਈਵਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵਾਹਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [386- ਡੀ- ਜੀ]

1.5 ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਕੈਤੀ ਸੀ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਆਚਰਣ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। [386- G- H; 387- ਏ]

1.6 ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਐਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਭਰਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਆ ਗਏ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਦਾਖਲ ਸਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਐੱਮ ਦੀ ਮਾਂ ਸੱਟ ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਸਨ। (387- ਬੀ- ਡੀ)

1.7 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਕੋਈ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1,4,5 ਅਤੇ 6 ਦੇਸ਼ਤਾਨਾ ਰੱਥਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। [387- ਈ- ਜੀ]

1.8 ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਡੀ ਵੱਲੋਂ ਇਮਤਿਹਾਨ- ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। [387- ਜੀ- ਐੱਚ]

1.9 ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੂਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰ. ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [388- ਏ]

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1951) SC 441, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.10 ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸੀ ਪਰ ਚਾਕੂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਇਸਲਈ, ਇਸਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਚਾਕੂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਰਿਕਵਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ PW-G 8 ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ A ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਕਤ ਗਹਿਣੇ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। [388- E- H]

ਕੋਰਾ ਘਾਸੀ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, AIR (1983) SC 360: [1983] 2 SCC 251, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2005 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1459

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 25-8-2005 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. A: No.296- DB/ 2005 ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 7/2005.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐੱਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਪਨ ਗੋਗੀਆ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਵਿਨੀਤਾ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਗਿਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਕਵਲਜੀਤ ਕੋਚਰ, ਡੀ. ਝਾਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਕੇ. ਸਿਨਹਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਐੱਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 3.03.2002 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ 3.07.2002 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 7.07.2002 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਜੇ ਕਿ ਪਿੰਡ ਘੱਲ ਕਲਾਂ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਮ 7.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਸਥਾਨਕ ਪੁੱਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਕਾਲ ਆਈ ਜਿਸ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਾਰ ਬੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਪੁਲ 'ਤੇ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਉਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਉਸ ਦੀ ਗੁਆਂਢੀ ਕੁਸੁਮ ਲਤਾ ਪਤਨੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਦੇਖਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਇੱਕ ਜੁੱਤੀ ਕਾਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਸਮੇਤ ਪਈ ਸੀ। ਟੁੱਟੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਦੂਜੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਨੇੜੇ ਪਈ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੋਗਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਦੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੰਨ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ, ਇੱਕ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਪੰਜੇਬ ਅਤੇ ਬਿਸੂ। ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਕ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ 23 ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨ: "

1. ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਹੀ ਚੀਰਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਲੇਟਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ 1.5 x 1 'ਤੇ 1/4 ਸੈ.ਮੀ. ਛਾਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ 23 ਸੈ.ਮੀ. ਮੋਢੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ. ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ 11 ਸੈ.ਮੀ.
2. ਦੋ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਲੀਨੀਅਰ ਅਬਰਸ਼ਨ 2 ਸੈ.ਮੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ।
3. ਕੂਹਣੀ ਤੋਂ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ 1-1/3 x 1-1/3 ਸੈ.ਮੀ.
4. ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ 3.75 x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਸਤਹੀ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ। ਗੁੱਟ ਦੇ ਉੱਪਰ 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖਿਤਿਜੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮ।
5. ਸਤਹੀ ਚੀਰਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ 6 x 1½ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੇਟਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸੱਟ ਨੰਬਰ ਤੋਂ 8.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ। ਜ਼ਖਮ 4
6. ਸਤਹੀ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਬਾਂਹ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ 2 x ½ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਸੱਟ ਨੰਬਰ ਤੋਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਖਿਤਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਖਮ 5.

7. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ $5 \times \frac{1}{4}$ ਸੈ.ਮੀ. $\times \frac{1}{4} \times 1 - \frac{1}{2}$ ਸੈ.ਮੀ., ਪਿੰਨੇ ਤੋਂ 7 ਸੈ.ਮੀ. 13 ਸੈ.ਮੀ. ਪਿੱਛੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ 13 ਸੈ.ਮੀ.
8. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 2.5×2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਸੋਜ। ਸੱਜੀ ਪਿੰਨੀ ਤੋਂ 10 ਸੈ.ਮੀ., ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ 15 ਸੈ.ਮੀ.
9. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ $1 - \frac{1}{2} \times 1 - \frac{1}{2}$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਸੋਜ। ਪਿੰਨਾ ਤੋਂ 11 ਸੈ.ਮੀ. ਪਿਛਲਾ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ 9 ਸੈ.ਮੀ.
10. ਸੱਜੇ ਸਕੈਪੂਲਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲੀਨੀਅਰ ਅਬਰਸ਼ਨ 6 ਸੈ.ਮੀ.
11. ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਲੀਨੀਅਰ ਅਬਰਸ਼ਨ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ।"

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ:

"ਮਰੀਜ਼ ਚੇਤੰਨ ਸੀ। ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ, ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 7,8,9 ਨੂੰ ਐਕਸ-ਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1,4,5,6 ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 2,10,11,3 ਨੁਕੀਲੇ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੇ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਧੁੰਦਲੇ ਸਨ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਾਜ਼ਾ ਸੀ। ਪੈਂਟ ਅਤੇ ਬੇਨੀਅਨ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 4,5,6 ਲੇਟਵੇਂ ਸਨ। ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸਨ। ਐਕਸ-ਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ HK 171/3050 ਮਿਤੀ 8.7.2002 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸੱਟਾਂ ਨੰ: 7,8 ਅਤੇ 9 ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1,4,5 ਅਤੇ 6 ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੋਸਤਾਨਾ ਹੱਥਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿੰਗਵਾਹ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲ ਨੇੜੇ, ਬੁੱਕਣਵਾਲਾ ਰੋਡ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਰਜਬਾਹਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲ ਤੋਂ 20 ਕਰਮ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ 'ਛੂਰੀ ਵਾਂਗ ਇਕ ਚਾਕੂ' ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੁੱਕਣਵਾਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ।

ਸਹਿ- ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਡਿੱਕੀ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਮੈਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸਬੰਧ ਆਮ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਸਾਂ। ਕਾਰ 'ਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੀ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮੇਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਕੂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਹਾਰ ਅਤੇ ਟੋਪਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਇੱਕ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। 8.7.2002 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4 ਜਾਂ 5-00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ"

ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-4 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ 15.04.2003 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ- ਇਨ- ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਜਿਠ੍ਹਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ

16.09.2003 ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ- ਇਨ- ਚੀਫ ਵਿਚ, ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਸੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਡਾਕਟਰੀ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ:

(i) "ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇੜਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੋ ਕਿ. ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 30 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ।"

(ii) "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੜਕ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਨ ਸੜਕ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹਨ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚੀ ਹੈ।"

(iii) "ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਘੱਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਜੋ ਸੁਨੇਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇੜੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ।

(iv) "ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ।"

(v) "ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸਦੀ ਡਾਕਟਰ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਦੁਆਰਾ ਰਾਤ 10.45 ਵਜੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਰੁੱਕੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।"

(vi) "ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਥਾਣੇ ਨਾ ਜਾਣਾ ਚੁਣਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(vii) "ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਤ 11.20 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੁਸੁਮ ਲਤਾ, ਦੀਪਕ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹਨ ਟੇਕ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੇਹਨ ਲਾਲ ਪੰਡਿਤ ਵਾਸੀ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ।

(viii) "ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਪਤੀ- ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਗੈਰ-ਦੇਸਤਾਨਾ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਤੀ- ਪਤਨੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ 23 ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 4 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਬਾਹਰ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 8 ਚੀਰੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 23 ਸੱਟਾਂ ਹਨ, , ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 19 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੇ ਆਲੇ- ਦੁਆਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 7,8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਐਕਸ- ਰੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓਲੋਜੀਕਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਗੈਰ- ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਲਜੀਤ ਕੋਚਰ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ

(i) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ FIR ਦਰਜ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(ii) ਪੀ.ਡਬਲਯੂਜ਼ ਦੀ ਗਪਾਹੀ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਂਚ-ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਥ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਰਧੀ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ।

(iii) ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਸਿਰਫ ਸਤਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਦੀ ਕਮਰ ਜਾਂ ਪੈਂਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(iv) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਕਰਕੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਸੰਸਕਰਣ ਹਨ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਏ ਦਿਤੀ।

"ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਝ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੋਂ

ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਹੀ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ (1984) ਐਸ.ਸੀ 1622- [1984] 4 ਐਸਸੀਸੀ 116, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ

"153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ "ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ" ਨਹੀਂ। "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਹਿਬਰਾਓ ਬੋਬਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: [SCC ਪੈਰਾ 19, ਪੀ. 807: SCC (Cri) ਪੀ. 1047]

"ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।"

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ।

(3) ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ,

(4) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ H ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਕੰਮ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"179. ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਤਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇੱਕ ਬਦਸੂਰਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

180. ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰੋ"। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨ, ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।"

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 13 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਡਰਾਈਵਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵਾਹਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਕੈਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਆਚਰਣ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ। ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਆਏ ਸਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇ

ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਸਨ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ

313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਜੋ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1,4,5 ਅਤੇ 6 ਦੇਸਤਾਨਾ ਹੱਥਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਇਮਤਿਹਾਨ- ਇਨ- ਚੀਫ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ (1951) ਐਸਸੀ 441 ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸੀਰੇਲੇਜਿਸਟਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਵੇਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਸੇਰੇਲੇਜਿਸਟ ਦੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

ਇੱਕ ਚਾਰੂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸੀ ਪਰ ਚਾਰੂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। [ਦੇਖੋ ਕੋਰਾ ਘਾਸੀ ਬਨਾਮ ਉਤੀਸਾ ਰਾਜ, AIR (1983) SC 360: [1983] 2 SCC 251]

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਇਕੱਲੇ ਚਾਰੂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਦੇਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-8 ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੇ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ PW-4 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਕਤ ਗਹਿਣੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਰਾਜ, [1979] 1 SCC 355, ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1984] 4 SCC 116, ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ Anr. v. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1987) ਐਸ.ਸੀ. 1083, ਦਿਵਾਕਰ ਨੀਲਕੰਠ ਹੋਗੜੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, JT (1996) 7 SC 63, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਬਾਜੀ ਚਰਨ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ Anr. [2003] 10 SCC 57 ਅਤੇ ਹੋਮ ਰਾਜ ਅਤੇ Ors. v. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, [2005] 10 SCC 614]

ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੇੜੀਂਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਜੇ.

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।